

Literatūras ceļvedis

Nr. 5/2019

Augusts/septembris

ISSN 2592-8392

Arī pārkāpjot LNB simtgades sliekšni, "Literatūras ceļvedis" turpina pulcināt ap sevi lasošus cilvēkus – gan literatūras ekspertus, gan tās komplektētājus, gan lielus un mazus lasītājus. Lai gan vasara grāmatu izdošanas jomā nemēdz būt pats jaunumiem piesātinātākais periods, vairāki mūsu izdevuma līdzautori raduši interesantus piedāvājumus. Ņemot vērā daudzās pārstāvētās interešu jomas, jaunākais ceļveža numurs sanācis īpaši raibs un daudzveidīgs. Šoreiz mazāk oriģinālliteratūras, vairāk – nozaru un tulkoto izdevumu, to vidū tādu, kas izdoti arī agrāk. Piedāvājam šo rudens ieskaņas numuru uztvert kā daudzkrāsainu nozaru spektra atainojumu, vienlaikus izbaudot šī brīža dažādību grāmatveikalu un bibliotēku piedāvājumā. Esam pārliecināti, ka arī šoreiz iekļauti daži ieteikumi, kuri jūs pārsteigs, raisīs emocijas vai arī sakrītīs ar jūsu personisko vērtējumu. Mēs uzticamies saviem kolēģiem – nozaru informācijas ekspertiem – un tādējādi aicinām jūs iepazīt ne vien tradicionālo, bet arī citādo. Jo, iespējams, pienāks diena, kad jums noderēs tieši šī informācija!

"Literatūras ceļveža" sagatavotāji šoreiz vēlas izcelt divus laidienā pārstāvētus autorus. Zviedru autors Henriks Fekseuss daudziem komunikācijas jomas sekotājiem jau pazīstams, un jaunā viņa grāmata "Smalki! Izcilas sociālās prasmes" šajā informācijas un viedierīču laikmetā būtu jāpārskata ikvienam! Jo atgādinājums par neaizvietojamajām savstarpējās komunikācijas prasmēm šobrīd ir tieši vietā... Autors analizē komunikācijas kļūdas, dod padomus kā izvairīties no vēsām, formālām sarunām, kā cīnīties pret bīstamo izklaidētās uzmanības sindromu. Otrā šī numura īpašā autore ir mūsu lietuviešu kaimiņiene – rakstniece un ilustratore Lina Žutaute – ar brīnišķīgo bērnu grāmatu kolekciju par Kiku Miku. Ja jūs neesat ne vecāki vai vecvecāki, un pat ne bērnu bibliotēkas darbinieki... Vienalga, ja neesat to jau izdarījuši, noteikti ir vērts mazo draiskuli iepazīt! Jo arī labestība un dzīvesprieks – tās ir īpašas vērtības jebkuros laikos. Pat tad, ja uzskaitītos izdevumus neuzskatīsiet par iegādāšanās vērtiem, – pārlapojiet un vienkārši izbaudiet tos! Jums ir viedoklis? Droši rakstiet mums, vai vēl labāk – iesakiet savu grāmatu nākamajam ceļveža numuram!

Sagatavotāji:

LU Humanitāro zinātņu fakultātes Latvistikas un baltistikas nodaļas mācībspēki: profesore Ieva Kalniņa, profesors Ojārs Lāms, literatūrzinātniece Sigita Kušnere

Baltu filoloģijas maģistra studiju programmas studente Madara Līgotāja

LNB Pakalpojumu departamenta Humanitāro un sociālo zinātņu lasītavas nozaru galvenā bibliogrāfe Irēna Arne, nozaru informācijas eksperte Ieva Kraukle

LNB Pakalpojumu departamenta Tehnoloģiju un dabaszinātņu lasītavas nozaru galvenā bibliogrāfe Pārsla Zute

LNB Speciālo krājumu departamenta Mākslas un mūzikas centra Mākslas lasītavas galvenā bibliogrāfe Ingrida Peldekse, galvenā bibliogrāfe Līga Goldberga, galvenais bibliogrāfs Dmitrijs Zinovjevs

LNB Komunikāciju departamenta Norišu centra konferenču projektu vadītāja Anda Boluža

LNB Attīstības departamenta Bibliotēku attīstības centra projektu koordinatore Marta Dziļuma, galvenā bibliotekāre Solvita Ozola

Atbildīgā par izdevumu: LNB Attīstības departamenta Bibliotēku attīstības centra projektu koordinatore Anda Saldovere

Korektore:

LNB Attīstības departamenta Bibliotēku attīstības centra galvenā bibliotekāre Māra Jēkabsons

Maketētāja:

Enija Lukumiete

Grāmatu vērtējumos saglabāts vērtētāju individuālais stils

Seko un dalies ar
#lnblv

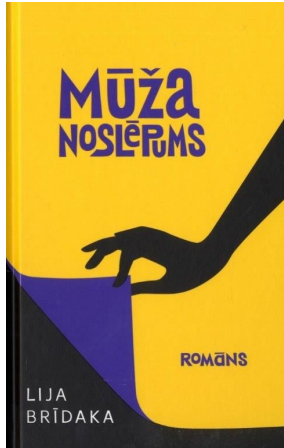
Facebook.com/lnblv

Twitter.com/LNB_lv

Instagram.com/lnblv

© Latvijas Nacionālā
bibliotēka, 2018

Ieva Kalniņa:

Brīdaka, Lija. Mūža noslēpums. Rīga : Zvaigzne ABC, 2019. 192 lpp. ISBN 9789934079139.

Latviešu lasītāji Liju Brīdaku vislabāk pazīst kā dzejnieci. Viņas pirmais dzejoļu krājums "Man dzīve dāvina smaidu" iznāca vēl tālajā 1962. gadā, bet četrpadsmitais dzejas kopojums "Dvēseles ziedēšana" – 2013. gadā. Autore pievērsusies arī bērnu dzejai – 2017. gadā publicēti atjautības uzdevumi, joki un mīklu minēšanas dzejoļi "Pūliņu kūleņi". Līdztekus savu dzejoļu rakstīšanai Brīdaka tulkojusi krievu dzejnieces Bellas Ahmaduļinas darbus, sastādījusi krājumu "Hilda Vīka atmiņās, mākslā, rakstniecībā" (1997), veidojusi dažādas dzejoļu izlases. 1964. gadā publicēts Brīdakas pirmais garstāsts "Dienas prasa atbildi...", rakstnieces kontā – arī romāni "Atspēle" (1997), "Aizvējš pie jūras" (2000) un "Melnās ogas" (2001).

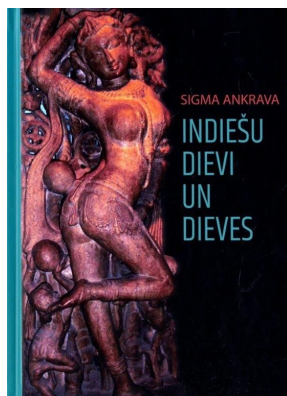
Brīdakas jaunākā romāna "Mūža noslēpums" galvenā varone Santa ir sieviete vidējos gados, autore turklāt parāda, kā cilvēka vecuma izjūta mainās līdz ar pensijas vecuma un dzīves garuma paildzināšanos – vidējos gados ir sieviete piecdesmit gadu vecumā, kurai ir darbs un priekšā vēl jauna mīlestība un personisko interešu papildījums. Padomju laikā jau piecdesmit piecu gadu vecumā viņa būtu pensionāre... Romāns veidots "es" formā, kur Santa stāsta par savu tagadējo dzīvi un atceras pagātni. Tagadnes darbība noris pāris mēnešu laikā, kad Santa uzzina, ka viņas meita Sanita vēlas atstāt skolu un doties darbā uz Angliju. Galvenā varone ir inteliģenta sieviete, kura strādājusi izdevniecībā, bet meitas dēļ aizgājusi no darba uz dzīvi laukos. Santai ir dārzs, kuru autore apraksta diezgan detalizēti. Romānā ir arī gari Latvijas vietu apraksti un izvērstas atsauces uz Dīpaka Čopras garīguma likumiem. Laikmeta kontūras un sarežģījumi (20. gadsimta 80.–90. gadi) romānā attēloti skopi un personu likteņus īpaši neskar, brīžiem pat sajaucot padomju laika realitātes ar neatkarības laika sadzīvi.

Romāna stāstījumu virzošie noslēpumi – vai Santas otrais vīrs ir pedofils un kurš ir Sanitas tēvs – lasītājam tiek atklāti romāna beigās. Noslēpums ir noteicis mātes un meitas attiecības, kā arī uzskatāms par iemeslu, kāpēc Sanita pamet Latviju. Tomēr Santu tā ietekmējušās Dīpaka Čopras mācības, ka viņa atrod attaisnojumu visām savām darbībām... Prognozējams, ka pārsvarā romāns patiks sievietēm.

Atslēgvārdi:

izklaides literatūra, latviešu romāns, mātes un meitas attiecības

Ojārs Lāms:

Ankrava, Sigma. Indiešu dievi un dieves. Rīga : Dienas Grāmata, 2019. 295 lpp. ISBN 9789934546860.

Ikviens, kam ir apjausma par Indijas kultūras recepciju Latvijā, LU emeritētās profesores Sigmas Ankravas grāmatu vērs vaļā ar uzticību. Ilgos pētniecības gados viņa ir kļuvusi par cienīgu indoloģi – gan turpinot, gan paplašinot reiz Viktora Ivbuļa aizsākto.

Arī nezinātājam grāmata neliks vilties. Rakstīta plašam lasītāju lokam, tā ievadā skaidri un saprotami iepazīstina ar Indijas kultūras fenomenu, tālāk jau aizvedot pa tūkstoš dievu iemītām takām, caur mītu materiālu iepazīstinot lasītāju ar katra būtiskākajām esības šķautnēm.

Grāmata veidota kā vārdnīca un sastāv no 110 šķirkljiem, kas kārtoti alfabēta secībā. Šķirklju apjoms ir dažāds, jo arī paši dievi ir dažādi un to nozīme arī ir atšķirīga. Alfabētiskais rādītājs lasītājam ir ļoti noderīgs, jo ļauj izsekot dievu savstarpējām saiknēm.

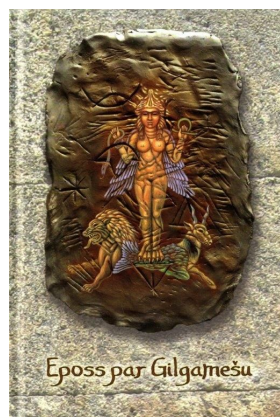
Grāmatu papildina bagātīgs autores uzņemtu fotoattēlu klāsts, kas Indijas kulta vietas un rituālus parāda ļoti konkrētā un uzskatāmā veidā. Daļa fotogrāfiju fokusējas uz reliģiskajiem artefaktiem.

<https://www.valtersunrapa.lv/lv/e-veikals/gramata/64186/indiesu-dievi-un-dieves>

<https://klasika.lsm.lv/lv/raksts/diena-sakusies/gramatas-indiesu-dievi-un-dieves-autore-ankrava-man-patik-siva-v.a119658>

Atslēgvārdi:

Indija, reliģija, mitoloģija

Eposs par Gilgamešu. No akadiešu valodas tulkojis Ilmārs Zvirgzds. Rīga : Jumava, 2019. 175 lpp. ISBN 9789934203015.

Senu un tālu tekstu cienītājiem aizvadītā vasara bija īpaši iepriecinoša, jo viduslaiku spāņu "Dziesmai par manu Sidu" tūlīt pat sekoja vēl senāka un tālāka teksta – "Eposa par Gilgamešu" – tulkojums, ko veicis Ilmārs Zvirgzds. Eiropiešiem pazīstams tikai kopš 19. gadsimta vidus, teksts saglabā dzīvu atbalsi sen zudušai civilizācijai un brīnumainā veidā ir ne tikai pagātnes liecinieks, bet arī dzejas spēka paudējs un cilvēka mūžīgās būtības spogulis.

Atdzejotājs ievadā saka: "teksta atdzeju esmu centies veidot tā, lai iepriecinātu katra lasītāja prātu un sirdi" un konkrētā gadījumā tas nozīmē, ka tulkojumā nav lietoti īpaši valodas paņēmieni, kas tik raksturīgi Ulža Bērziņa veiktajiem seno tekstu atdzejojumiem, lai radītu svešatnuma un senuma iespaidu. Gilgamešs atdzejots mūsdienīgā, vienkārši uztveramā valodā.

Eposa tulkojums lasītājam tiek piedāvāts kā zinātnisks izdevums, taču "zinātniskais aparāts" ir rudimentārs, kaut piezīmes un skaidrojumi, kā arī rādītāji navigācijai tekstā būtu krietni noderīgi. Mākslinieku Lilijas Dineres un Roberta Dinera savdabīgais rokraksts, kas kļuvis teju par zīmolu seno tekstu noformējumam, arī šīs grāmatas vizualitātē atpazīstams uzreiz, vienlaikus radot savdabīgu izpausmi, kas raksturo tieši Gilgameša stāstu.

<https://www.lsm.lv/raksts/kultura/literatura/pirmo-reizi-latviski-no-senajiem-avotiem-iztulkota-babiloniesu-literaturas-perle-eposs-par-gilgamesu.a320850>

<https://lr1.lsm.lv/lv/raksts/kulturas-rondo/babiloniesu-poemai-eposs-par-gilgamesu-tapusas-ipasas-ilustracij.a118732>

Atslēgvārdi:

eposī, asīriešu–babiloniešu episkā dzeja, Mezopotāmija

Sigita Kušnere:

Mornštajnova, Alena. Hana : romāns. Rīga : Pētergailis, 2019. 331 lpp. ISBN 9789984334936.

"[...] cilvēki, kuri lasa klasiku, ir pietiekami gudri, lai saprastu kara neēdīgumu arī bez tā šausmu attēlošanas, bet tie, kurus pamācīt vajadzētu, nekad nepastieps roku pēc gudrajām grāmatām." (178. lpp.)

Viena no skumjākajām un vienlaikus gaišākajām grāmatām, ko esmu lasījusi. Holokausta tēma: joprojām sāpīga, joprojām neērta – noklusēta, pieklusināta.

Latviešu lasītājiem čehu autoru darbi ir salīdzinoši maz zināmi, tomēr mentalitātes un pasaules uztveres un izpratnes ziņā visnotaļ tuvi.

Grāmatas vēstījums sasaucas ar latviešu prozā pēdējos gados tik populārajiem autobiogrāfiskajiem darbiem par padomju okupācijas laiku – traumatiskā bērnības pieredze, tikai palēnām iepazīstot pasauli un sākot izprast pat pašu tuvāko cilvēku patiesos rīcības iemeslus, likteņa pavērsienu negodīgo neizvēli, lemjot iznīcībai un mokām bez vainas esošos. Tomēr šis nav klasisks autobiogrāfisks atmiņu tēlojums, bet gan romāns, kurā autore meistarīgi savijusi vairākas tēmas – gan mīlestības un ģimenes attiecību, gan reliģiskās pārliecības, cilvēciskuma un akla naida, vienaldzības tēmas. Un Otrā pasaules kara priekšvakars un kara laiks ir vien fons, kas izceļ labo vai ļauno cilvēkos...

Kādēļ mūsdienās jālasa romāns par teju gadsimtu seniem notikumiem? Tādēļ, ka neiecietība, naidis un ļaunums modificējas no dienas dienā. Un tas, kas sākotnēji varbūt izskatās kā "vēsturiskā taisnīguma" atgūšana vai "ārējā ienaidnieka" meklējumi, patiesībā var izvērsties par pasaules mēroga traģēdiju, uz kuru sabiedrība noskatās ar neizpratni vai līdzgaitību, daudzkārt pat ar patiesu sajūsma iesaistoties linča tiesā un citādības noliegšanā un iznīcināšanā, jo neaizdomājas, ka ikkatrs no mums kādā situācijā pats var kļūt par šo "citādo", ko tobrīd pie varas esošie var pasludināt ārpus likuma un nolemt nāvei.

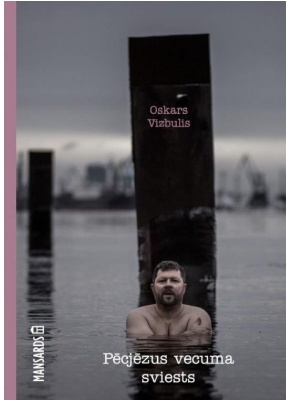
Ļoti gudra grāmata, kas pelnīti saņēmusi atzinību un literārās balvas Čehijā un tulkota jau vairāk nekā desmit valodās.

http://www.petergailis.lv/peter/index.php?route=product/product&product_id=661

Atslēgvārdi:

čehu romāni, Otrais pasaules karš

Madara Līgotāja:

Vizbulis, Oskars. Pēcēzus vecuma sviests. Rīga : Mansards, 2019. 190 lpp. ISBN 9789934585098.

Laikā, kad latviešu oriģinālliteratūrā īsproza piedzīvo uzvaras gājienu, apjomīgajam šī žanra darbu klāstam pievienojies Oskara Vizbuļa debijas stāstu krājums "Pēcēzus vecuma sviests". Grāmatā ietverti divpadsmit stāsti, no kuriem pieci veido ciklu "Friča Maluma dzīves brīži". Visus darbus vieno smalki tematiski un tekstuāli pavedieni, kas pamazām atklājas, stāstus lasot citu pēc cita.

Nenoliedzami, Vizbuļa prozas krājumā naratora balss pieder vīrietim. Visi stāsti, izņemot darbu "Devītais vilnis", kas rakstīts no sievietes skatpunkta, ir izteikti vīrišķīgi. To apliecina ne tikai maskulīnais stāstītājs, bet arī atklātais tiešums, brutalitāte un enerģija, kas caurstrāvo darbus. Droši apgalvojams, ka grāmatā iekļauti arī autobiogrāfiski motīvi. Ar žurnālista tiešumu un filosofa domas lidojuma vērienu rakstnieks stāstos ievijis personīgo pieredzi, kas sakņota darbā ar masu medijiem. Autors 23 gadus strādājis žurnālistikā un tieši tur guvis sižetu izveidei nepieciešamos pavedienus. Būtiski, ka paša piedzīvotos notikumus rakstnieks atainojis tik pārliecinoši un pašsaprotami, ka nerodas šaubas par darbos attēlotā autentiskumu. Vizbuļa stāstu varoņiem ironija ir asinīs. Humors ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā raudzīties uz dzīvi un apkārtējo pasauli. Prozas darbos atainotie vīrieši (arī sievietes) nav izmīsuši un negausīgi čīkstētāji. Tie ir cilvēki, kuri par vienu, neveiksmēm un nepiepildītām cerībām paironizēs, pasmiesies un dosies tālāk.

Krājuma autors ir spilgts piemērs tam, ka sākt profesionāli rakstīt iespējams jebkurā vecumā. Stāstu krājums ieteicams īsprozas cienītājiem, vīriešiem, satīriķiem, reālistiem un racionāli domājošajiem.

https://www.diena.lv/raksts/kd/recenzijas/gramatas-pecjezus-vecuma-sviests_-recenzija-dvesele-sadala-drumslas-14223837

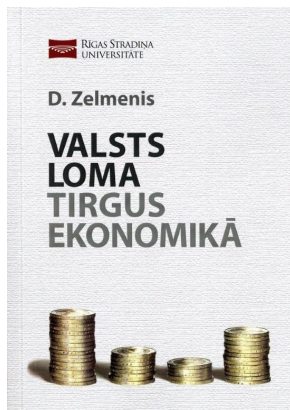
<https://www.delfi.lv/kultura/news/books/sakult-sviestu-recenzija-par-oskara-vizbula-stastu-krajumu-pecjezus-vecuma-sviests.d?id=51442821>

<https://www.lsm.lv/raksts/kultura/literatura/oskara-vizbula-debija-proza-traqikomiski-un-dzives-paradoksu-pilni-stasti.a323899>

Atslēgvārdi:

latviešu stāsti, dzīves pašironija

Ieva Kraukle:

Zelmenis, Dainis. Valsts loma tirgus ekonomikā: teorija un prakse. Rīga : Rīgas Stradiņa universitāte, 2019. 317 lpp. ISBN 9789934563348.

Monogrāfijas autors Dainis Zelmenis ir Rīgas Stradiņa universitātes Eiropas studiju fakultātes Starptautiskā biznesa un ekonomikas katedras asociētais profesors un vairāku grāmatu līdzautors. Profesors uzsver, ka ekonomiskajā teorijā vienmēr strīdīgs bijis jautājums – “kādam jābūt valsts aparāta lomai ekonomikā, kas būvēta uz brīvā tirgus un brīvās konkurences pamatiem.” Grāmatas pirmajā daļā autors apkopojis vairākas ekonomikas teorijas, piemēram, merkantilistu uzskatus, monetārismu un keinsismu. Savukārt, grāmatas otrajā daļā viņš ir izpētījis vairāku valstu, arī Latvijas, ekonomikas pieredzi, kā arī to, kāda loma ir bijusi valsts aparātam saimnieciskajā dzīvē dažādos vēstures periodos.

Monogrāfiju papildina izmantoto avotu un literatūras saraksts, kā arī personu rādītājs.

Lai gan grāmata vairāk domāta studentiem, to var ieteikt visiem, kam interesē un ir vēlme izprast Latvijas ekonomisko virzību.

<http://leaekonomisti.lv/wordpress/wp-content/uploads/2012/04/Prezentacija-LEA-konferencei-2012-2.pdf>

<https://nra.lv/viedokli/juris-paiders-3/279508-valsts-loma-tirgus-ekonomika.htm>

Atslēgvārdi:

ekonomika, kapitālisms

Produktivitātes celšana : tendences un nākotnes izaicinājumi. Rīga : LU Akadēmiskais apgāds, 2019. 175 lpp. ISBN 9789934184260. Resurss pieejams arī tiešsaistē.

Latvijas Universitātē 2018. gada maijā tika nodibināts Latvijas produktivitātes, efektivitātes, attīstības un konkurētspējas (LV PEAK) forums, kas darbojas kā pētnieciskā domnīca, kuras mērķis ir veikt neatkarīgu un zinātniski pamatotu analīzi par Latvijas un Eiropas Savienības konkurētspēju un produktivitāti un piedāvāt konkrētus risinājumus tās uzlabošanai.

Monogrāfija ir pirmais LV PEAK zinātniskās darbības rezultāts. Izdevumā apkopoti vairāki pētījumi, kur autori analizē produktivitāti, tās nozīmi Latvijas uzņēmējiem, produktivitātes dinamiku Latvijā un salīdzinājumā ar citām valstīm, kā arī tendences un nepieciešamās izmaiņas Latvijas rīcībpolitikā.

https://www.apgads.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Monografijas/Produktivitates_celsana/Produktivitate.pdf

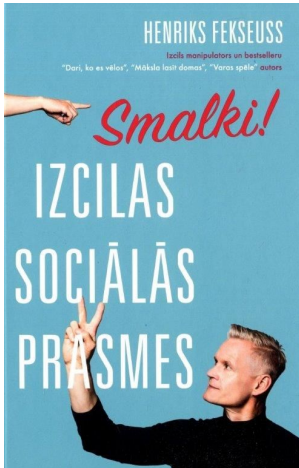
<http://www.la.lv/apkopoti-petijumi-par-konkuretspejas-faktoriem-latvija-un-attistitajas-valstis>

http://www.lza.lv/index.php?option=com_content&task=view&id=5035&Itemid=43

Atslēgvārdi:

darba produktivitāte, ražošanas produktivitāte, kapitāla efektivitāte

Irēna Arne:

Fexeus, Henrik. Smalki! Izcilas sociālās prasmes. Rīga : Zvaigzne ABC, 2019. 314 lpp. ISBN 9789934081309.

Komunikācijas joma pēdējos gados piesaistījusi lielu akadēmisko pētnieku un praktiķu interesi, jo notiekošās neapturamās pārmaiņas komunikācijā rada vēsturiskas izmaiņas cilvēku mijiedarbībā un jaunas problēmas sabiedrībā. Jaunākie pētījumi rāda, ka sakarā ar interneta, mediju, sociālo tīklu pieaugošo ietekmi, spēja saprast līdzcilvēkus un nolasīt ķermeņa valodas emocionālo vēstījumu nekad nav bijusi tik zemā līmenī kā šobrīd. Šī skarbā atziņa izskan arī izcilā zviedru sociālo prasmju meistara Henrika Fekseusa ceturtajā latviešu valodā tulkotajā grāmatā, kuru šogad laidusi klajā izdevniecība "Zvaigzne ABC".

Izklaides un informācijas plūdi piespiež mūsu smadzenes darboties jaunā veidā, kurš samazina mūsu spējas apdomāt redzēto un izjust dziļas emocijas. Grāmatā uzsvērts, ka jauniešu empātijas spēja kopš 20. gadsimta 80. gadiem piedzīvojuši izteikti strauju kritumu – jaunie cilvēki gluži vienkārši vairs neinteresējas par citiem un šī tendence nekavējoties jāmaina.

Grāmatas autors ar nožēlu konstatē, ka Rietumu pasaulē praktizētā kultūra, kas slavina individu, nevis grupu, bijusi kļūdaina Herberta Spensera Darvina tekstu interpretācija, jo šobrīd ir svarīgi darboties komandā. Pēc autora domām, mūsdienu sabiedrība cieš no akūta empātijas trūkuma, bet empātija ir būtiska cilvēciskās dabas sastāvdaļa, viena no svarīgākajām un apslēptākajām spējām, kuras trūkums var ietekmēt sabiedrības izdzīvošanas izredzes.

Novājinātā empātijas spēja nav tikai un vienīgi digitālo tehnoloģiju izraisīta, tā ir arī sabiedrības attīstības sekas – jo industrializēta kļūst valsts un sabiedrība, jo lielāku depresiju izjūt tās iedzīvotāji. Modernā vide apgrūtina iespējas veidot tuvas attiecības, kurām ir liela nozīme cilvēku labsajūtas un dzīves jēgas izjūtas radīšanā. Fekseuss atzīst, ka ilgu gadu laikā apmāts ir sajūsminājies par moderno tehnoloģiju sniegtajām iespējām, taču nonācis pie secinājuma, ka pareizākais ceļš nav izvēlēties digitālos aizstājējus, jo digitālā komunikācija nesniedz cilvēcisko atgriezenisko saikni, kas mums tik ļoti nepieciešama... Neskatoties uz to, sabiedrība visdrīzāk neatteiksies no modernajām tehnoloģijām, tāpēc sociālā kompetence, labas attiecības un prasme sadzirdēt ir tās jomas, kuras noteikti vajadzētu pārvaldīt. Tie, kuri priekšroku dod digitālajai saziņai, nevis saziņai klātienē, palaiž garām izdevību veidot iespējami labāku savstarpējo sadarbību un pilnveidot savas komunikācijas prasmes. Sociālo mediju dominējošā ietekme noved pie stāvokļa "nepārtraukti izkliedēta uzmanība", bet vairāku vienlaicīgu darbu veikšana, ko piedzīvo vadītāji, saistīta ar efektivitātes zaudēšanu.

Autors, būdams viens no izcilākajiem ķermeņa valodas ekspertiem pasaulē, iesaka sākt ar prasmi nolasīt citu cilvēku ķermeņa valodu. Nodaļā par emocijām un empātiju uzsvērts, ka saskarsmē svarīgi vispirms noskaidrot emocionālo stāvokli un tikai pēc tam ķerties pie problēmu risināšanas. Fekseuss analizē komunikācijas kļūdas, dod padomus, kā izvairīties no vēsām, formālām sarunām, kā risināt konfliktus. Grāmatā aprakstītas metodes, kas palīdz atrast pozitīvu attieksmi pat šķietami bezcerīgās situācijās. Rīcības modeļi izskaidroti tā, lai tos lietderīgi varētu izmantot reālajā dzīvē.

Lasītājus uzrunājošā vēstījuma forma, daudzas grāmatā izmantotās atzītāko psihologu atziņas un komunikācijas ekspertu ieteikumi neatstās vienaldzīgus pat tos, kuri uzskata, ka ar komunikāciju viņiem šobrīd nav nekādu problēmu.

<https://www.mammamuntetiemi.lv/articles/44694/smalki-ieteikumi-draudzibai-un-ne-tikai>

https://www.zvaigzne.lv/lv/gramatas/apraksts/167120-smalki_izcilas_socialas_prasmes.html

<http://www.virja.lv/lv/gramata/smalki-izcilas-socialas-prasmes/10793.html>

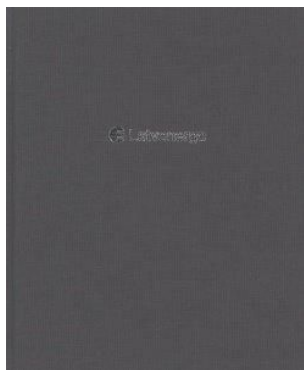
Atslēgvārdi:

komunikācija, sociālās iemaņas, neverbālā komunikācija, ķermeņa valoda, empātija

Tiem, kuri padziļināti vēlas studēt šo tematiku, iesakām arī nesen LNB krājumā ienākušo grāmatu, kura piedzīvojuši jau ceturto izdevumu:

The Handbook of Communication Skills. Edited by Owen Hargie. Abingdon, UK ; New York, USA : Routledge, 2019. 628 p. ISBN 9781138219137.

Pārslā Zute:

Kraucs, Eduards Rihards. Latvijas enerģētikas lepnums – Ķeguma hidroelektrostacija Eduarda Krauca fotogrāfijās = Pride of Latvia's Energy Industry – Kegums Hydropower Plant in the Photographs by Eduards Kraucs. Dizains: Laila Martuļeva. Rīga : Latvenergo, 2018. 224 lpp. ISBN 9789984953953.

2018. gadā AS "Latvenergo" Rīgas HES (Doles sala, Salaspils) laidusi klajā kinodokumentālista un fotogrāfa Eduarda Krauca (1898–1977) fotoalbumu par Ķeguma hidroelektrostācijas celtniecību laikposmā no 1936. līdz 1940. gadam. Izdevumā publicētas fotogrāfijas un dokumenti no Enerģētikas muzeja, Rīgas Kino muzeja krājumiem, no Latvijas Valsts vēstures un Latvijas Valsts kinofotofonodokumenta arhīva, kas spilgti ataino 20. gadsimta sākuma lielākās industriālās būves celtniecību Baltijā. Par apjomīgo būvniecības darbu liecina 1736 stikla fotoplates jeb fotonegatīvi; izdevumā iekļautas 284 fotogrāfijas. Fotogrāfijās varam apbrīnot gan vērienīgos būves kopskatus, gan atsevišķu objektu detaļas. Jāuzsver, ka Krauca fotonegatīvi 2009. gadā iekļauti UNESCO programmas "Pasaules atmiņa" Latvijas Nacionālajā reģistrā. Fotogrāfijas papildina fragmenti no Ķeguma spēkstacijas būvinspekcijas tehniķa Ēvalda Šica rakstītajām būvdarbu dienasgrāmatām. Fotoalbumā publicēti kinožurnālu "Latvijas skaņu hronika" fragmenti no Latvijas Valsts kinofotofonodokumenta arhīva, kurus var noskatīties, izmantojot mobilo lietotni "Overly".

Fotogrāfa un kinooperatora Krauca ieguldījums mūsu valsts vēstures dokumentēšanā ir nepārvērtējams. Kā minējis pats fotogrāfs – viņš savā mūžā uzņēmis 550 hronikas un 15 kultūrfilmas. 1944. gadā fotogrāfs devās trimdas gaitās un mira 1977. gadā ASV.

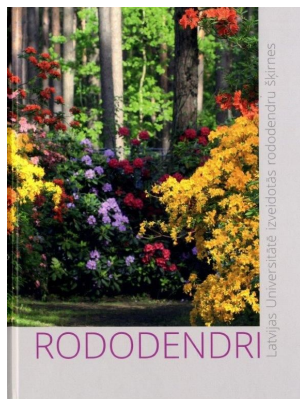
Jau pirms albuma iznākšanas Latvijas skolās, bibliotēkās un muzejos bija skatāma Enerģētikas muzeja ceļojošā izstāde "Ķeguma HES – Latvijas enerģētikas lepnums".

https://www.latvenergo.lv/lat/Jaunumi/preses_relizes/14025-izdots-fotoalbums-latvijas-energetikas-lepnums-keguma-hidroelektrostacija-eduarda-krauca-fotografijas

<https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/vesture/nacionalaja-biblioteka-apskatama-keguma-hes-celtniecibas-vesture.a222751>

Atslēgvārdi:

Latvijas hidroelektrostācijas, Ķegums, dokumentālā fotogrāfija, Eduards Kraucs

Kondratovičs, Rihards, Riekstiņa, Gunita. Rododendri : Latvijas Universitātē izveidotās rododendru šķirnes, 1957–2017. Rīga : LU Akadēmiskais apgāds, 2019. 158 lpp. ISBN 9789934184185.

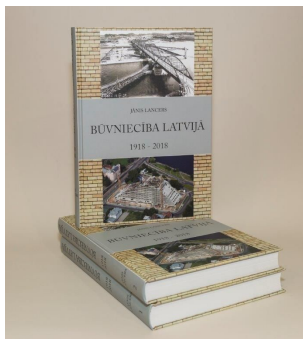
Rododendru selekcionāru Riharda Kondratoviča un Gunitas Riekstiņas kopdarbs iepazīstina ar rododendru daudzveidību, to audzēšanas vēsturi Latvijā, izpēti un selekciju Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā 60 gadu garumā. Uzzinām, ka Starptautiskajā šķirņu reģistrā Latvijas Universitātes selekcionāri ir reģistrējuši 112 brīvdabas rododendru šķirnes, tajā skaitā 64 mūžzaļās un 48 vasarzaļās šķirnes. Alfabētiskā kārtībā izlasāma visu reģistrēto brīvdabas rododendru un siltumnīcas acāliju šķirņu izcelsme, izturība, izmantošana, kā arī apraksti par ziediem, lapām un nosaukuma izcelsmi. Grāmatas beigās ievietotie pielikumi informē par mūžzaļo brīvdabas rododendru šķirņu augstumu, ziedēšanas laiku un ziemcietību, kā arī par vasarzaļajām brīvdabas rododendru šķirnēm. Izdevumam pievienots visu aplūkoto šķirņu alfabētiskais saraksts.

<http://www.virja.lv/lv/gramata/rododendri-latvijas-universitate-izveidotas-rododendru-shkjrnes/10707.html>

<https://www.rododendri.lu.lv>

Atslēgvārdi:

rododendri, acālijas, Latvijas Universitātes Botāniskais dārzs

Lancers, Jānis. Būvniecība Latvijā, 1918–2018. Sastādītājs un galvenais redaktors Jānis Lancers ; foto: Indriķis Stūrmanis, Juris Kalniņš. Rīga : Grāmatas "Latvijas būvniecība 100 gados" fonds, 2018. 3 sējumi. ISBN 9789934194443.

Enciklopēdisku izdevumu par Latvijas būvniecības 100 gadu vēsturi apkopojis būvinženieris ar vairāk nekā 50 darba gadu pieredzi – Jānis Lancers. Pirms gada izdots 3 sējumu izdevums ir sastādītāja dāvana Latvijas valstij 100 gadu jubilejā. Izdevuma 1600 lappusēs atrodami 400 apraksti par ievērojamākajām būvēm, biogrāfiskas ziņas par 1000 arhitektiem, būvinžinieriem, būvmateriālu ražotājiem un tehnoloģiem. Materiāls kārtots hronoloģiskā secībā: 1. sējumā – celtniecība no tās sākotnes līdz pirmajam Latvijas brīvvalsts laikam, 2. sējumā – padomju periods, 3. sējumā – otrais neatkarības periods. Vēsturiskais dalījums periodos gan ir visnotaļ nosacīts, jo visu nav iespējams strikti iedalīt, piemēram, Ķeguma spēkstaciju uzbūvēja 1938. gadā, taču vēlāk tā piedzīvoja vairākas rekonstrukcijas. Lasītājus pārsteigs daudzi mazāk zināmi fakti. Grāmatas tapšanas laikā autors aktīvi sadarbojās ar dažādu pilsētu pašvaldībām un būvniecības institūcijām, kā arī ar bibliotēkām, muzejiem un arhīviem.

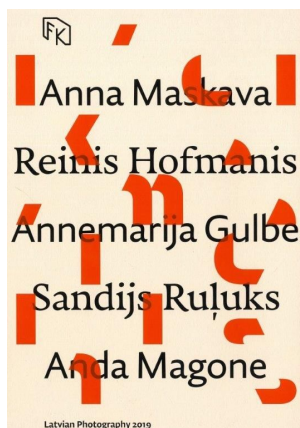
<http://buvlaukums.lv/lv/news/article/gadsimta-apjomigakais-darbs-par-buvniecibu-3875>

<https://abc.lv/raksts/latvijas-nacionalajai-bibliotekai-davinajuma-nodoti-200-gramatu-sejumu-buvnieciba-latvija-1918-2018-komplekti>

Atslēgvārdi:

celtniecības vēsture, būvmateriālu rūpniecība, arhitekti un būvnieki

Līga Goldberga:

Latvijas fotogrāfija 2019 = Latvian Photography 2019. Redaktors Arnis Balčus ; tulkošanas: Rita Ruduša, Laima Ruduša. Rīga: Mūdienu kultūras centrs "KultKom", 2019. 30 lpp., 79 nenumurētas lpp. ISBN 9789934875410. ISSN 22436979.

"Latvijas fotogrāfija" ir interneta žurnāla "FK" gadagrāmata, kas tiek izdota kopš 2011. gada. Devītā gadagrāmata veltīta ķermenim fotogrāfijā. Izdevumā apvienotas piecu mākslinieku fotogrāfiju sērijas, mākslas kritiķes Janas Kukaines eseja un redaktora Arņa Balčus diskusija ar fotogrāfiju autoriem. Fotogrāfi: Anna Maskava, Reinis Hofmanis, Annemarija Gulbe, Sandijs Ruļuks, Anda Magone.

Ievadā un diskusijā grāmatas redaktors Arnis Balčus iepazīstina lasītājus ar jaunā izdevuma tematiku: kā aktu fotogrāfijas ir mainījušās kopš 20. gadsimta; vai kails ķermenis ir politisks; kas šodienas sociālpolitiskajā situācijā drīkst fotografēt kailu ķermeni; kā mainās fotogrāfijas uztvere, ja fotografē vīrietis/sieviete; vai fotogrāfijai ir dzimums; kas ir skaistums fotogrāfijā; kā attiekties pret fotogrāfa varas pozīciju? Savukārt, mākslas kritiķes Janas Kukaines esejā lasām par dzimti un sievietes ķermeni; lomām, kuras piedāvējam ķermeņiem; kultūras ietekmi mūsu reakcijā uz kailu ķermeni.

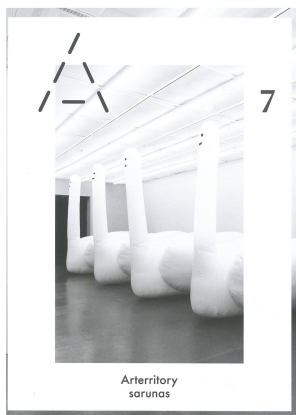
Izdevums ir rosinošs – vienos vākos rodama dažāda attieksme fotografējot un runājot par ķermeni, dažāda izpratne par intimitāti, attiecībām ar fotografētajiem cilvēkiem. Annemarija Gulbe vaicā – kas viņas paaudzei ir mīlestība; Anda Magone fotografē sevi un draudzeni jau vairāku gadu garumā; Sandijs Ruļuks pievēršas jutekliskumam un seksualitātei; Reinis Hofmanis fotografē mākslas skolu modeļus; Anna Maskava tver atmiņas un zudušo laiku. Daudzas fotogrāfijas, kurās kailu ķermeni nemaz neredz, pauž brīnišķīgi dziļu intimitāti, savukārt citās kailums šķiet pašmērķīgs. Grāmata rosina interesi par attēlā redzamo un neredzamo, mākslinieka domu, jūtu telpu. Izdevumā lasāmais un redzamais rada gan vienprātības izjūtu, gan vērtību sadursmi. Ar šo dualitāti jāreķinās ikreiz, lasot "FK" un tā izdevumus – tie neapšaubāmi rosina domāšanu. Izdevumu ieteicams skatīties, lasīt, reaģēt un pašreflektēt, skatīties vēlreiz, pārlasīt un domāt vēl; pieņemt, ka attieksme pret kailu ķermeni ir situacionāla, mūsu pašu pieredzē balstīta, ka estētiskie kritēriji ir mainīgi un plūstoši. Teksts paralēli latviešu un angļu valodā.

<https://fotokvartals.lv/veikals/latvijas-fotografija-2019>

<https://fotokvartals.lv/2019/05/13/k%cc%a7ermenis-un-pasrepresentacija-diskusija-ar-latvijas-fotografija-2019-autoriem>

Atslēgvārdi:

laikmetīgā fotogrāfija, Latvijas fotogrāfija, akts, ķermenis mākslā

Arterritory Sarunas 7. Tekstu autori: Helmuta Caune, Paula Lūse, Una Meistere, Auguste Petre, Daiga Rudzāte, Elnara Taidre, Sergejs Timofejevs, Vilnis Vējš. Rīga: Arterritory & Mākslas platforma, 2019. 287 lpp. ISSN 2256-0971.

Izdevumu "Arterritory Sarunas" izdod mākslas un kultūras portāls "Arterritory", šobrīd – reizi divos gados. Sarunu grāmatā publicētas spilgtākās intervijas ar pašmāju un pasaules kuratoriem, galeristiem, māksliniekiem, kolekcionāriem, dizaineriem, uzņēmējiem un citiem tiešā vai pastarpinātā veidā ar mākslu saistītiem cilvēkiem.

Septītajā sarunu grāmatā rodams plašs tēmu loks. Atradīsiet sarunas par kuratora darbu dažādās pasaules malās, galeriju un mākslas muzeju vadīšanu, jaunu mākslinieku un mākslas novirzienu atklāšanu, komiskiem elementiem nopietnā mākslā, mākslas tirgus revolūciju, mākslu kā ikdienas patēriņa preci, pašmāju modes vidi un tās virzieniem, laika pārbaudi, ko jāiztur mākslas darbiem, mākslas kolekciju transnacionalitāti... Varētu šo uzskaitījumu turpināt vēl un vēl. Sarunas ir informatīvi blīvas un vienlaikus viegli lasāmas, jo intervijas formāts ļauj identificēt runātāju. Visas izdevumā aplūkotās tēmas nav tikai konceptuālas un abstraktas idejas, bet arī iekļaujas konkrēta cilvēka pieredzē un stāstā.

Izdevums noderēs plašai auditorijai – lasītājiem, kas ar mūsdienu mākslu satiekas regulāri, tā ir iespēja vienkopus lasīt nozarē aktuālo; vienlaikus izdevums ir saistoša lasāmviela ikvienam interesentam, kas vēlas rast atbildes uz dažādiem jautājumiem: kas ir mūsdienu māksla; ko par saviem darbiem saka paši mākslinieki; kā skatīties un vērtēt mūsdienu mākslu; kā Latvija iederas plašākā mūsdienu mākslas kontekstā. Katra saruna ir pilna ar pavedieniem, kurus šķetināt tālāk – mākslinieku vārdi, izstādes, mākslas idejas, vietas u. tml.

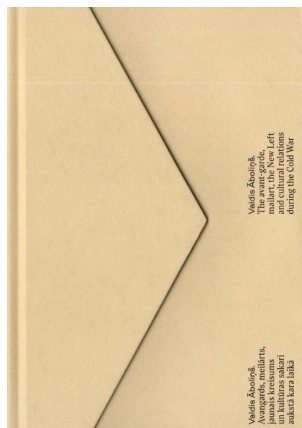
Tekstu ilustrē fotogrāfijas. Izdevums pieejams arī angļu valodā.

http://www.artterritory.com/lv/zinas/8363-izdevums_arterritory_sarunas_7_dodas_pie_lasitajiem

Atslēgvārdi:

laikmetīgā māksla, mākslinieki, intervijas

Ingrīda Peldekse:

Valdis Āboliņš. Avangards, meilārts, jaunais kreisums un kultūras sakari aukstā kara laikā = Valdis Āboliņš. The avant-garde, mailart, the New Left and cultural relations during the Cold War. Sast. un red. Ieva Astahovska sadarbībā ar Antru Priedi-Krievkalnu. Rīga: Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs, 2019. 662 lpp. ISBN 9789934862946.

Latvijas Laikmetīgās mākslas centra apgādā iznācis mākslas kuratora un meilārta mākslinieka Valda Āboliņa (1939–1984) darbībai veltīts apjomīgs izdevums par trimdā aizvadīto radošo darbību un centieniem viest pārmaiņas politiskajā vidē ar mākslas izteiksmes līdzekļiem. Publikācijā iekļautās vēstules, raksti un politiskie komiksi atklāj Valda Āboliņa uzskatus un iespaidus par tā laika mākslas procesiem Eiropā, kā arī ļauj izprast viņa lomu Latvijas mākslas dzīvē un latviešu trimdas vēsturē 20. gadsimta 60., 70. un 80. gados. Rietumu avangarda mākslas procesu konteksts atklājas Valda Āboliņa laikabiedru un jaunākas paaudzes pētnieku esejās – autoru vidū: Ojārs J. Rozītis, Maruta Šmite, Marks Alens Švēde, Jānis Taurens, Ģirts Zēgners, kā arī vācu mākslas zinātnieki Ādams Ellerss, Petra Štēgmane un Barbara Štraka. Grāmata izdota latviešu un angļu valodā, apjomīgais izdevums papildināts ar plašu ilustratīvo materiālu.

<http://www.la.lv/ieskats-liepaja-dzimusa-kuratora-un-meilartista-valda-abolina-mantojuma>

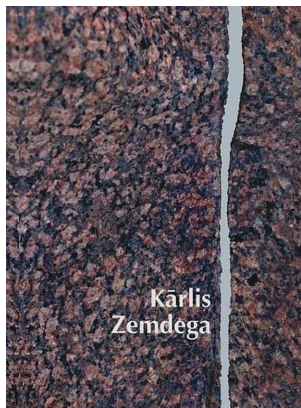
<https://www.lsm.lv/raksts/kultura/maksla/klaja-nakusi-bilingvala-gramata-par-trimdas-kuratoru-un-meilarta-makslinieku-valdi-abolinu.a314812>

<https://www.tvnet.lv/6564733/izdota-bilingvala-gramata-par-trimdas-kuratoru-un-meilarta-makslinieku-valdi-abolinu>

Atslēgvārdi:

avangarda māksla, meilārts, latviešu trimdas vēsture

Dmitrijs Zinovjevs:

Burāne, Ingrida. Kārlis Zemdega "Un spēcīgs celšos..." = "And I shall rise powerful..."

Rīga : Zinātne, 2019. 271 lpp. ISBN 9789934549670.

Izdevums "Kārlis Zemdega "Un spēcīgs celšos..." nav klasiska monogrāfija, un tieši tas padara izdevumu jo īpaši saistošu. Grāmatas koncepcijas autore un sakārtotāja Ingrida Burāne centusies parādīt mākslinieka personību un viņa devumu, veidojot kaleidoskopisku materiālu kompozīciju, kas no dažādiem aspektiem ļauj domāt par nezūdošo Zemdegas talanta nozīmi Latvijas mākslas vēsturē. Zemdegas radīto tēlu simbolismu ilustrē Raiņa dzeja. Par Zemdegas personību un radošo darbību liecina viņa dienasgrāmatu, agrīno publikāciju fragmenti, intervijas un pārdomas. Dažāda apjoma un veida teksti veido savdabīgu, daudz balsīgu kolāžu – mākslinieka portretu, kurā katra liecība un viedoklis ir patiess sava laika dokuments. Par Zemdegu runā viņa meita Māra Zemdega, arī viņa sievas Inas Zemdegas atmiņas, par mākslinieka veikumu raksta mākslas zinātnieki Ingrida Burāne, Imants Lancmanis, Rihards Pētersons, Ruta Čaupova, mākslinieki Džemma Skulme, Uga Skulme un daudzi citi. Izdevumā ietverta arī Kārļa Zemdegas dzīves un darbības notikumu izlase, viņa publikāciju saraksts un nozīmīgākā bibliogrāfija, kā arī ziņas par Zemdegas diplomantiem Latvijas PSR Valsts Mākslas akadēmijā.

Grāmata izdota paralēli latviešu un angļu valodā. Tā ir bagāti ilustrēta: satur gan tēlnieka darbu reprodukcijas (monumentālie darbi, memoriālā un stājtēlniecība, portreti), gan unikālus fotodokumentus ar plašiem komentāriem.

Grāmata būs interesanta gan speciālistiem, mākslas zinātniekiem, kultūras pētniekiem un māksliniekiem, gan ikvienam mākslas un kultūrvēstures interesentam.

<http://www.virja.lv/lv/gramata/karlis-zemdega-un-speciigs-celshos/10708.html>

Atslēgvārdi:

Latvijas mākslas vēsture, Latvijas tēlniecība, Kārlis Zemdega

Marta Dziļuma:

Kaldmaa, Ketlin. Būt sliktai meitenei ir dievīgi : stāsts. No igauņu valodas tulkojusi Maima Grīnberga ; ilustrējis Jānis Rēmušs. Rīga : liels un mazs, 2019. 123 lpp. ISBN 9789934574252.

"Ūdens Ārnes mamma gan sākumā mēģina dēlam aizliegt ar mums spēlēties, bet nekas liels no tā nesanāk. Te vienkārši nav foršāku bērnu par mums ar Dāvi, un to es runāju no pieredzes, nevis plātīšanās pēc. Mēs esam tādi "domāts darīts" darboņi".

"Būt sliktai meitenei ir dievīgi" ir grāmata, kura noteikti uzrunās ne tikai tiešo mērķauditoriju – pusaudžus. Ketlīna Kaldmā labprāt raksta desmit līdz četrpadsmit gadus vecai auditorijai, jo tai veltīto darbu klāsts ir neliels – vairāk grāmatu top pavisam maziem lasītājiem vai jauniešiem no 15 gadu vecuma. Asprātīgais un dinamiskais stāstījums ļoti personiski un tieši skar visus, kuru bērnība aizritējusi padomju gados, jo īpaši – 80. gados. Laiks, kad bērniem modē bija sasons, kad deficīts nebija svešvārds, bet ikdienas parādība, kad kolhozā bija lielas cūku kūtis un kartupeļu lauki, kad šajā pasaulē jebkas varēja kļūt par iemeslu piedzīvojumam. Intervijā "Latvijas Avīzei" autore uzsver, ka Igaunijā nav īpaši daudz grāmatu par bērnību padomju gados. Un ne tikai Igaunijā. Šī ir grāmata, kas intriģējoši pastāsta par to, kā dzīvoja, priecājās un palaidņojās tagadējie četrdesmitgadnieki un piecdesmitgadnieki.

<http://www.la.lv/esam-mazliet-greizsirdīgi-saruna-ar-igauņu-dzejnieci-rakstnieci-un-tulkotāju-ketlīnu-kaldma>

<https://sibillasgramatas.wordpress.com/2019/09/10/ketlina-kaldma-but-sliktai-meitenei-ir-dievigi/>

<https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/vecaki-un-berni/but-sliktai-meitenei-ir-dievigi-igauņu-rakstnieces-ketlīnas-kaldma-gramata-berniem.a311660>

<http://www.ivitas-blogs.com/alise-un-valters-lasa/params/post/1806947/ketlina-kaldma-but-sliktai-meitenei-ir-dievigi>

Atslēgvārdi:

igauņu literatūra, pusaudžu literatūra, bērnības atmiņu stāsti

Iesaka LNB Komunikāciju departaments

Anda Boluža:

Vai plašajā un daudzveidīgajā bērnu grāmatu piedāvājumā neesat palaiduši garām Kiku Miku? Tā ir maza, drosmīga meitene, kas gatava cīnīties ar Sliņķi Piņķi grāmatā par nekārtības rūķīti, citos stāstos doties cauri lamatām, lai satiktu zobu feju, pēti, kur pazudis nozagtais laiks vai noķertu tumsu. "Kāpēc es baidos no Tumsas, bet šī no manis ne mazdrusciņ?", brīnās Kika Mika. Caur viņas fantāzijām lasītājs var izdzīvot grūtības, ko piedzīvo mazs bērns, un paskatīties uz tām no citas puses, biedējošajā ieraugot arī kaut ko vērtīgu. Lai gan stāsti brīžiem varētu šķist pārlietu pamācoši (piemēram, pasākā par nekārtības rūķīti), to vēstījums ir rotaļīgs. Grāmatas ir iespēja kopā ar bērniem pārrunāt viņiem svarīgus vai neizprotamus jautājumus. Jauka, saistoša lasāmviela brīvam brīdim kopā ar bērniem un mazbērniem.

Kopš 2013. gada, kad apgādā Zvaigzne ABC iznācis pirmais latviskojums, Kikas Mikas piedzīvojumi latviešu valodā izdoti septiņās bagātīgi ilustrētās grāmatās: "Kika Mika un aizbēgušās ausis", "Kika Mika un lielā tumsa", "Kika Mika un nekārtības rūķītis", "Kika Mika un nozagtais laiks", "Kika Mika un sapņu dzimšanas dienu", "Kika Mika un Supertēta dienu", "Kika Mika un zobu fejas balle". Kikas Mikas kolekcijā izdotas arī divas bērnu enciklopēdijas – "Iepazīsti sevi un pasauli" un "Dzīvnieki", kuras adresētas nedaudz vecākiem – jaunākā skolas vecuma – bērniem un ietver vienkāršus skaidrojumus apkārtējās pasaules izzināšanai, kā arī jautru uzdevumu burtnīca "Kika Mika atklāj pasauli".

Grāmatu autore ir lietuviešu rakstniece un ilustratore Lina Žutaute. Lietuvā Kika Mika ir populārs un iemīļots tēls, kuru bērni var iepazīt ne tikai grāmatās, bet arī divās izrādēs Nacionālajā Jaunatnes teātrī Viļņā, mobilo telefonu spēlē "Kakes Makes nuotyčiai" un rotaļu laukumā tirdzniecības centrā "Akropolis" Viļņā.

Atslēgvārdi:

lietuviešu literatūra, bērnu literatūra

